

El somni esquerdat

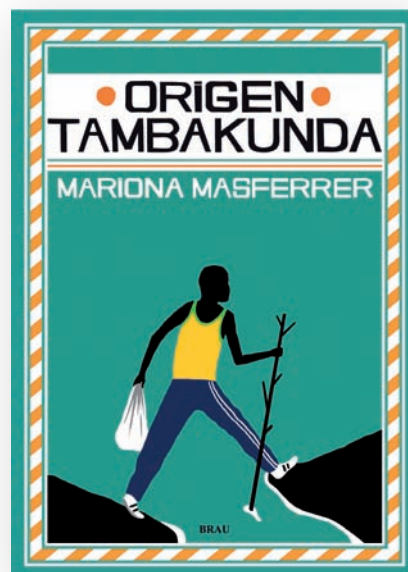
NURI SALVADOR

Suposo que és una vida com tantes altres, un africà més que ha arribat a casa nostra jugant-se la vida per tenir un futur. Però el que el distingeix i ens l'apropa és la seva voluntat de compartir la història de la seva vida. I aquesta voluntat d'en Samba d'explicar a una escriptora les seves vivències per tal que aquesta les convertís en lletra impresa ens ha permès conèixer un món que per a la majoria de nosaltres és del tot desconegut. Un món diferent, a voltes tràgic i d'altres màgic, un món que forma part de la nostra història però que els nostres governants han volgut que ignoréssim. Tantes coses que ens han ensenyat de la II Guerra Mundial, i qui sap que hi va haver soldats africans que van anar a lluitar per França i com es va pagar el servei d'aquests soldats...

Ens diuen que són musulmans i els posem tots al mateix sac, sense pensar que Àfrica és un continent molt més gran que Europa. No sabem res de la importància que per a ells tenen els avantpassats i les supersticions. En el nostre món, dominat pel racionalis-

me, és absolutament increïble que per iniciar un viatge que canviarà les seves vides consultin un bruixot, decideixin el mitjà de transport en funció del que diu aquest i arribin al somni europeu carregats d'amulets. I, si ens ho creiem, pensarem que això és fruit de la manca d'educació, però en Samba ens fa veure els prejudicis amb què jutgem el seu món. Si sabem superar aquests prejudicis, veurem que apropant-nos al seu viure ens apropem al nostre passat no tan llunyà, i ens adonarem de la predestinació que implica néixer en una família determinada en un indret concret.

Fugint d'aquest món, més marcat per les supersticions que per la religió, per les influències que per l'educació, en Samba va somniar un futur en un país llunyà on tot seria fàcil. Però, com tants d'altres que han fet el mateix camí que ell, després de superar un viatge ple de perills, veu com el temps va passant, i allò que semblava tan fàcil —treballar i guanyar diners per poder viure amb la dona que estima— no acaba d'arribar i sembla que ell sigui l'únic que tingui pressa.

MASFERRER, Mariona
Origen Tambakunda

Brau edicions
Figueres, 2013
227 p.

El Càntic dels Càntics de Salomó

GRISelda OLIVER I ALABAU

La nova edició del *Càntic dels Càntics* és innovadora i sorprenent per molts motius: en primer lloc, perquè es tracta de la col·laboració de dos grans erudits, Narcís Comadira i Joan Ferrer; en segon lloc, per les seves grans particularitats: no només perquè tots dos són grans amants d'aquest llibre, sinó també per la importància d'aquesta nova traducció: la unió d'un filòleg i d'un poeta a una tasca com aquesta aporta rigor i

bellesa, tant en l'aspecte poètic com filològic. A més a més, Comadira l'ha posat en la seva pròpia llengua: «És un text fascinant i sempre l'he volgut llegir en una llengua meua. El podia llegir en la meua llengua, és clar, [...] però cap no m'agradava prou» (*Càntic*, 2013: 7).

El *Càntic dels Càntics* és un dels poemes eròtics més cantats i coneguts de tota la tradició literària. D'autor anònim, i possiblement compost per més d'un autor, és un cant a l'amor humà en tota

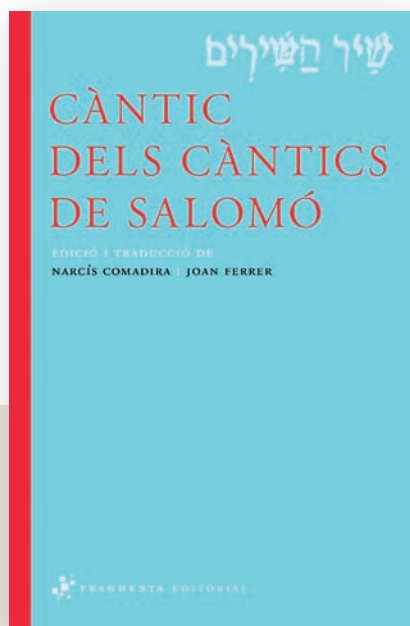
la seva magnitud. Molts hi han volgut veure al·legories de l'amor de Déu vers els homes, però, tal com sostenen tots dos traductors, poc en tenen de religiosos, aquests versicles —que és la mètrica amb què està disposat el poema, i també tota la Bíblia, que agrupa els versos per unitats de sentit—. El que realment compta del *Càntic* és la «seua febrada eròtica», com diu el poeta gironí. Els dos protagonistes, doncs, són un Noi i una Noia, dels quals no coneixem el nom.

La goja que s'emmiralla a l'estany

ASSUM GUARDIOLA

El que sosté i il·lumina l'última novel·la de Núria Esponellà és, sobretot, el personatge que la protagonitza, la Sarah Prats, filla de Banyoles i educada a París, en el marc del tombant del segle XIX. És un dels punts fort de la novel·la, aquest personatge femení engendrat a partir de la mitologia catalana i dels referents literaris: la goja, la dona d'aigua catalana, que es mou entre el model mític de la musa seductora i l'arquetip de l'abandonada, la dona desemparada i enigmàtica, com una Anna Karénina. A més a més,

cal destacar la capacitat de l'autora per mantenir la intriga fins al final i la seva traça a l'hora de fer interactuar, amb naturalitat i enginy, personatges ficticis i reals. A mi mateixa, filla del Pla de l'Estany, m'ha fet goig topar-me amb l'Alsius i en Darder com a personatges en una novel·la. Llàstima que, sovint, l'autora ens recrea l'època històrica aturant l'acció: és a dir, la documentació es nota massa, és presentada tota en un bloc, en comptes de ser suggerida i latent enmig dels avatars de la novel·la. I, de la mateixa manera, la cura i el bon traç en la caracterització dels personatges no es tradueix en la visibilitat d'aquests. Tenim uns personatges que ens són explicats més que no pas mostrats. Però, a banda d'aquestes consideracions més de caire tècnic, cal remarcar que la novel·la flueix i que se'ns emporta per les vicissituds dels fets narrats, com l'aigua en un riu. I que el personatge de la Sarah Prats, la goja que s'emmiralla a l'estany, ens ressona a dins com quan tires una pedra a l'aigua i es formen cercles a partir del punt d'impacte.

Càntic dels Càntics de Salomó

Ed. Fragmenta.
Traducció: Joan Ferrer
i Narcís Comadira.
Barcelona, 2013.

Amor i natura es fonen per formar un amor pastoril, natural i salvatge entre els dos joves. Vinyes, arbres, fruites,

flors, animals i una explosió de colors simbolitzen l'amor del Noi i de la Noia. En el poema abunden tot tipus de metàfores, però, sobretot, les relacionades amb l'enamorament i amb la naturalesa. De fet, el text convida el lector a passejar-se per un paisatge completament bucòlic, sobtat per una escena completament marcial: l'aparició del rei Salomó, al versicle 3,6-11.

El poema té un caràcter oral, malgrat que no s'hagi trobat cap testimoni que ho pugui confirmar. Tanmateix, la repetició d'estructures fa pensar que es tracta d'una composició feta a

ESPONELLÀ, NÚRIA Una dona d'aigua

Ed. Columna
Col. «Clàssica», n. 959,
Barcelona, 2013. 496 p.

partir de fragments que es van ajuntar i van constituir el cant que avui en dia es coneix: l'apèndix final, que es troba en la present edició, presenta fragments aïllats, impossibles d'encaixar amb la resta de la composició i que palesen l'evidència d'un origen oral del text.

La fama del Càntic ha transcendit a la literatura posterior. La influència del poema és ben evident: en la nostra tradició literària, sense anar més lluny, les veus del Noi i de la Noia ressonaran en els poemes d'amor d'Ausiàs March, i fins i tot en tota l'obra de Lluïl, per esmentar alguns autors.